

УДК 332.1
Баюс Лілія

Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя
АНАЛІЗ РЕЗЕРВІВ ВИРОБНИЦТВА ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ

Baius Lilia

Ternopil Ivan Puluj National Technical University
ANALYSIS RESERVES OF PRODUCTION AND SALES OF PRODUCTS

«Резерви»- це поняття що виникло від французького «reserve» або латинського «reservere», означає «запас» чи «збереження». Це запаси ресурсів, які свідомо не використовуються, а зберігаються на певному рівні для забезпечення стабільності та безперервності системи. Оцінка резервів проводиться шляхом визначення різниці між фактичним використанням ресурсів і їх потенційним використанням, яке визначається виробничим потенціалом. Резерви присутні на всіх виробничих об'єктах і представляють собою потенціал для підвищення обсягів виробництва, ефективного використання капіталу та робочої сили, тому оцінка резервів завжди є актуальною.

Для характеристики резервів доцільно представити наступну класифікацію за різними критеріями:

- 1) за географічною ознакою: загальнодержавні; галузеві; регіональні; внутрішньогосподарські;
- 2) за часовими характеристиками: поточні; перспективні; не використані;
- 3) за організаційно-економічними аспектами: кооперування; спеціалізація; зменшення тривалості виробничого циклу; зменшення концентрації виробництва;
- 4) за підвищенням ефективності виробництва: впровадження нової техніки; розвиток НТП; вдосконалення обладнання; поліпшення якості продукції;
- 5) за джерелами формування: зовнішні; внутрішні;
- 6) за впливом на кінцевий результат: покращення якості; збільшення обсягів виробництва; зниження витрат;
- 7) за управлінськими інноваціями: планування; управління завданнями; покращення соціальних умов для працівників; покращення виробничої структури.

Для виявлення резервів здійснюється аналіз діяльності підприємств. Слід, виокремити такі етапи дослідження резервів виробництва та реалізації продукції:

При дослідженні зовнішніх та внутрішніх резервів характеризуємо зовнішні резерви виробничої програми, які виникають відповідно до змін на товарному ринку, таких як попит, конкуренція, ринкові перспективи та фінансові ресурси. Внутрішні резерви виробництва та реалізації продукції пов'язані з використанням виробничого потенціалу, що відображають можливості підприємства. Важливим є визначення інтенсивних та екстенсивних резервів. Екстенсивний розвиток виробництва обмежується фінансовими можливостями та економічною доцільністю, хоча є необхідним для забезпечення стійкого росту. Інтенсивний розвиток виробництва та реалізації продукції стає ключовим чинником мобілізації резервів виробництва. Оцінка організаційних резервів виробничого процесу спричиняє до раціонального підходу виробництва та реалізації продукції, необхідного для виконання умов договору поставки та збереження цілісності виробництва. Недоліки в організації виробництва можуть призвести до перешкод у виконанні договірних зобов'язань та зниженню якості продукції. Для визначення можливостей збільшення обсягу продажу використовують аналіз резервів збільшення обсягів продажу, що враховує різні фактори, такі як зміни в обсягах виробництва та залишків незавершеного виробництва. До основних факторів, що впливають на обсяг незавершеного виробництва, входять характер збільшення собівартості, тривалість виробничого циклу та середньодобовий виробіток.

Здійснення аналізу та виявлення резервів може також включати в себе використання сучасних інструментів та методів дослідження, таких як аналіз даних за допомогою штучного інтелекту та машинного навчання. Це дозволяє ефективно виявляти навіть найменш очевидні резерви та розробляти інноваційні стратегії для їх використання. Також важливо враховувати екологічний аспект при виявленні та використанні резервів. Використання природних ресурсів повинно здійснюватися з урахуванням їх відновлюваності та збереження природного середовища, що вимагає розробки та впровадження екологічно чистих технологій та підходів.

Крім того, у сучасних умовах актуальним стає аналіз та використання цифрових резервів, таких як дані та інформація, що накопичуються під час виробничого процесу та його управління. Використання аналітичних платформ із штучним інтелектом для обробки та аналізу цих даних дозволяє ефективно виявляти та використовувати нові можливості для оптимізації виробництва та підвищення ефективності бізнесу. Таким чином, для повного й комплексного аналізу та використання резервів у сучасних умовах необхідно використовувати передові технології та методи, враховуючи екологічні та цифрові аспекти.

Виявлення та використання резервів має велике значення в економічному аналізі. Мобілізації виробничих ресурсів дає змогу збільшити випуск продукції та покращити її якість за відносно невеликих додаткових капітальних вкладень і незначного збільшення споживання матеріалів, палива та енергії. Використання виробничих запасів гарантує значну економію суспільної праці, підвищує її продуктивність, знижує собівартість продукції та збільшує внутрішньовиробничі заощадження. Крім того, використання виробничих запасів є найбільш економічно вигідним способом підвищення ефективності виробництва.

Список використаних джерел:

1. Аналіз резервів виробництва і продажу продукції. URL: https://pidru4niki.com/1835010841892/ekonomika/analiz_rezerviv_virobnitstva_prodazhu_produktsiyi.
2. Класифікація факторів і резервів підвищення ефективності виробництва. URL: <https://epi.cc.ua/klassifikatsiya-faktorov-rezervov-povysheniya-25864.html>.
3. Коваленко О.В., Предеус А.В. Визначення резервів і розробка заходів щодо підвищення ефективності роботи підприємства. *Науковий вісник Мукачівського державного університету*. 2016. № 2 (6). С. 80-83.
4. Королюк Т.М., Співак С.М., Ратинський В.В. Облік в управлінні підприємством в умовах цифрової економіки. *Галицький економічний вісник*. 2023. № 6 (85). С. 88-96.
5. Краузе О., Синькевич Н., Юрик Н. Економічний аналіз та контроль кризових явищ у діяльності підприємств. *Галицький економічний вісник*. 2024. № 1. С. 14-24. URL: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/?art=1254>
6. Як створити успішний план цифрового маркетингу для вашого бізнесу. URL: <https://www.ranktracker.com/uk/blog/how-to-create-a-successful-digital-marketing-plan-for-your-business/>